

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКИ“

Приета с решение на ФС
Протокол № 8 от 21.06.2016 г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по дисциплината: **ЕКОЛОГИЧНИ СТАНДАРТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**
включена в учебния план за специалността: **СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ**
магистърска програма: **УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ**
образователно-квалификационна степен: **МАГИСТЪР**
Област на висше образование: **СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ**
НАУКИ /шифър 3/
Професионално направление: **АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ**
/шифър 3.7/
Професионална квалификация: **МАГИСТЪР ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ**
Форма на обучение: **ДИСТАНЦИОННА**
Продължителност на обучението: **2 /ДВА/ СЕМЕСТЪРА**
Катедра: **МЕНИДЖМЪНТ**

Габрово, 2016 г.

ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Вид на занятието	Дистанционно обучение	
	Семестър	Хорариум
А.Лекции	II	20
Б.Семинарни упражнения	II	30
В. Форма на контрол	Изпит	
Общо:	50	

АНОТАЦИЯ

Взаимодействието на човека с околната среда се явява необходимо и задължително условие за неговото съществуване. Всички форми на човешкото въздействие върху природните ресурси и компонентите на околната среда често са свързани с редица отрицателни последици и процеси. Затова проблемите на околната среда са обект на богата международна правна уредба. Целта на настоящия курс е:

- ✓ да запознае студентите със законодателството на Европейския съюз по отношение на околната среда, както и с националното ни законодателство, което в значителна степен е хармонизирано с него;
- ✓ да изясни методите, принципите и целите на различните равнища на стандартизация, видовете стандарти и тяхното прилагане;
- ✓ да предостави необходимите знания относно международните, европейските и национални стандартизационни документи и организации за стандартизация, както и начина на въвеждане на международните и европейски стандарти в България;
- ✓ да представи някои стандартизационни документи в областта на управление на околната среда.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

№	Теми на лекциите и упражненията	Часа
	МОДУЛ I. СТАНДАРТИ, СТАНДАРТИЗАЦИЯ И ОРГАНИЗАЦИИ ПО СТАНДАРТИЗАЦИЯ Лекции – 10 часа, Семинарни упражнения – 14 часа.	24
	А.Лекции	
1.1.	Основни понятия, свързани със стандартизацията – позовани на стандарта БДС EN 45020:2007.	2
1.2.	Същност, методи, принципи и цели на стандартизацията. Равнища на стандартизация.	1
1.3.	Стандарт – основни функции, видове, прилагане на стандартите, начини за позоваване на стандарт, подготовка на стандарти.	1
1.4.	Номериране, класификация и идентифициране на стандарти.	1
1.5.	Международни организации по стандартизация – Международна организация по стандартизация (ISO); Международна електротехническа комисия (IEC); Международен съюз по далекосъобщения (ITU).	1
1.6.	Европейски организации по стандартизация – Европейски комитет по стандартизация (CEN); Европейски комитет по стандартизация в областта на електротехниката (CENELEC); Европейски институт за стандартизация в далекосъобщенията (ETSI).	1
1.7.	Национални организации по стандартизация – български институт по стандартизация (БИС).	1
1.8.	Европейско техническо законодателство. Европейски директиви. Нов подход.	1
1.9.	Национално техническо законодателство. Национални стандарти, които въвеждат хармонизирани европейски стандарти.	1

	МОДУЛ II. ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И СТАНДАРТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА Лекции – 10 часа, Семинарни упражнения – 16 часа.	26
	А. Лекции	
2.1.	Европейско законодателство в областта на околната среда.	2
2.2.	Национално законодателство в областта на околната среда.	2
2.3.	Международни и български стандарти за управление на околната среда:	
2.3.1.	Системи за управление по отношение на околната среда. Изисквания и указание за прилагане – БДС EN ISO 14001:2004.	2
2.3.2.	Управление на околната среда. Оценяване на околната среда на площадки и на организации – БДС ISO 14015:2008.	2
2.3.3.	Управление на околната среда. Оценяване на резултатността спрямо околната среда. Указания – БДС EN ISO 14031:2006.	2
	ОБЩО:	50
	Б. Семинарни упражнения	
1.	Стандарти – основни функции и прилагане на стандартите.	3
2.	Класификация и идентифициране на стандарти.	2
3.	Международни организации по стандартизация.	2
4.	Европейски организации по стандартизация.	2
5.	Национални организации по стандартизация.	2
6.	Европейски директиви.	2
7.	Национални и хармонизирани европейски стандарти.	2
8.	Нормативна уредба на ЕС в областта на околната среда. Директиви на ЕС.	5
9.	Законова уредба на Р България в областта на околната среда.	5
10.	Управление на околната среда – международни и български стандарти.	5
	ОБЩО СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ:	30

ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Начин на провеждане на занятията

30% от обучението по дисциплината се провежда чрез присъствени занятия, а 70% - дистанционно – с използване на учебните материали по дисциплината, публикувани в платформата за дистанционно обучение на Технически университет-Габрово. На първите присъствени занятия Центърът за електронно и дистанционно обучение организира въвеждащ курс за запознаване на новоприетите студенти с технологията за регистриране и осъществяване на интерактивната връзка между студенти и преподаватели, както и с организацията на достъпа до съответните материали по дисциплините.

На присъствените лекции студентите се запознават в теоретичен план със съдържанието на дисциплината. Лекционният материал е публикуван и в платформата за дистанционно обучение.

На присъствените практически упражнения студентите анализират резултати от проучвания, решават казуси и задачи, обсъждат реални проблемни ситуации. Материалите за упражненията са публикувани и в платформата за дистанционно обучение.

2. Самостоятелна работа и форми на текущ контрол

Под формата на самостоятелна работа студентите:

- изучават лекционния материал;
- изпълняват упражненията;
- изпълняват задачи и решават тестове, които са публикувани на платформата за дистанционно обучение и представят решението им на платформата в определения от преподавателя срок. Решенията се оценяват и се формира текуща оценка, в която преподавателят публикува на платформата. Текущата оценка е положителна тогава, когато студентът е събрал минимум 1/3 от максимално възможния брой точки.

3. Условия за заверка на дисциплината

Заверка по дисциплината получават само студентите, които са участвали в присъствените занятия, прочели са публикуваните на платформата лекции и са изпълнили задачите за самостоятелната работа.

4. Формиране на крайна оценка по дисциплината

Дисциплината завършва с изпит, на който студентите трябва да развият един теоретичен въпрос, да решат един тест, след което оценката се оформя с отчитане резултата от текущия контрол. На платформата за дистанционно обучение са публикувани примерни тестове по някои теми от дисциплината и заключителен тест, които студентите трябва да използват при подготовката за изпита.

Крайната оценка се определя по следната формула:

$0,7 \times \text{оценката от изпита} + 0,3 \times \text{текущата оценка от самостоятелната работа}$

ЛИТЕРАТУРА:

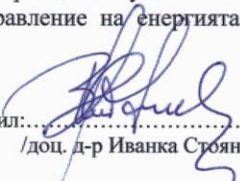
А. Основна

1. **Байков, Б.** Екология. Нов български университет. София, 2012.
2. **Бояджийски, Г., А. Анчев.** Управление на околната среда според фамилията стандарти ISO 14000. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
3. **Бояджийски, Г., А. Анчев, Д. Василев.** Стандартизация и системи за управление. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2007.
4. **Далев, П.** Европейско и национално законодателство в областта на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
5. **Димитрова, И., С. Златанова, Д. Гуленова.** Основи на стандартизацията, сертификация, акредитация, нотификация. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
6. **Захаринов, Б., Я. Найденов.** Екологичен мониторинг. Нов български университет. София, 2015.
7. **Златанова, С., Д. Гуленова, И. Димитрова.** Международни, европейски и национални органи, свързани със стандартизация, сертификация, акредитация и нотификация. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
8. **Стойчев, П., Г. Бояджийски.** Мониторинг на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
9. **Стоянова-Тодорова, И.** Екологични стандарти в Европейския съюз. Електронен курс, ТУ-Габрово, 2013.
10. **БДС EN 45020:2007** Стандартизация и свързаните с нея дейности. Речник на общите термини.
11. **БДС EN ISO 14031:2006** Управление на околната среда. Оценяване на резултатността спрямо околната среда. Указания.
12. **БДС EN ISO 14015:2008** Управление на околната среда. Оценяване на околната среда на площадки и на организации.
13. **БДС EN ISO 14001:2004** Системи за управление по отношение на околната среда. Изисквания и указания за прилагане.

Б. Допълнителна

1. **Василева, Н.** История и развитие на управление на качеството. Стандартизация на управление на качеството. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
2. **Стойчев, П.** Оценка на въздействието върху околната среда. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
3. **Стойчев, П., П. Далев, Г. Бояджийски.** Управление на отпадъците. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.
4. **Темнисков, И.** Национални схеми за управление на околната среда и одитиране и за екомаркировка. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004.

5. БДС ISO 31000:2011 Управление на риска. Принципи и указания.
6. БДС EN ISO 50001:2011 Системи за управление на енергията. Изисквания с указания за прилагане.

Съставил: .....
/доц. д-р Иванка Стоянова-Тодорова/

Програмата е приета от КС на профилираща катедра „Мениджмънт“ с Протокол № 4 от 12.04.2016 г.

Ръководител катедра: .....
/доц. д-р А. Николова/

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „СТОПАНСКИ“

Приета с решение на ФС
Протокол № 8 от 21.06.2016 г.

Утвърдил,
Декан:
доц. д-р инж. М. Колева/

ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДИСЦИПЛИНАТА „ЕКОЛОГИЧНИ СТАНДАРТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“
магистърска програма „УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ“

Обучаваща катедра: Мениджмънт

Образователно-квалиф. степен: Магистър, дистанционно	Вид на дисциплината: Избираема	№ по учебен план: 8.1	Година: 1
Семестър: II	Брой кредити: 4/1,9	Водещ преподавател: доц. д-р Иванка Велева Стоянова-Тодорова	
Цел на курса: Целта на настоящия курс е: да запознае студентите с със законодателството на Европейския съюз по отношение на околната среда, както и с националното ни законодателство, което в значителна степен е хармонизирано с него; да изясни методите, принципите и целите на различните равнища на стандартизация, видовете стандарти и тяхното прилагане; да предостави необходимите знания относно международните, европейските и национални стандартизационни документи и организации за стандартизация, както и начина на въвеждане на международните и европейски стандарти в България; да представи някои стандартизационни документи в областта на управление на околната среда.			
Необходими условия: Интернет, умения за работа с Moodle.			
Съдържание на курса: Основни понятия, свързани със стандартизацията – същност, методи, принципи, цели и равнища на стандартизация. Стандарт – основни функции, видове, прилагане на стандартите. Номериране, класификация и идентифициране на стандарти. Международни, европейски и национални организации по стандартизация . Европейско и национално техническо законодателство. Европейско и национално законодателство в областта на околната среда. Международни и български стандарти за управление на околната среда .			
Препоръчителна литература: 1. Бояджийски, Г., А. Анчев. Управление на околната среда според фамилията стандарти ISO 14000. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004. 2. Бояджийски, Г., А. Анчев, Д. Василев. Стандартизация и системи за управление. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2007. 3. Далев, П. Европейско и национално законодателство в областта на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004. 4. Димитрова, И., С. Златанова, Д. Гуленова. Основи на стандартизацията, сертификация, акредитация, нотификация. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004. 5. Златанова, С., Д. Гуленова, И. Димитрова. Международни, европейски и национални органи, свързани със стандартизация, сертификация, акредитация и нотификация. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004. 6. Стойчев, П., Г. Бояджийски. Мониторинг на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов“, Габрово, 2004. 7. Стоянова-Тодорова, И. Екологични стандарти в Европейския съюз. Електронен курс, ТУ-Габрово, 2013. 8. БДС EN 45020:2007 Стандартизация и свързаните с нея дейности. Речник на общите термини. 9. БДС EN ISO 14031:2006 Управление на околната среда. Оценка на резултатността спрямо околната среда. Указания. 10. БДС EN ISO 14015:2008 Управление на околната среда. Оценка на околната среда на площадки и на организации. 11. БДС EN ISO 14001:2004 Системи за управление по отношение на околната среда. Изисквания и указания за прилагане.			
Методи за преподаване: Дистанционно обучение			
Методи на оценяване: Изпит - тест			
Кредити по видове дейност: Аудиторна заетост (20л/30с.у., Общо 50 часа): 1,9к. Извънаудиторна заетост: 2,1к. Д.1 Подготовка за семинарни упражнения – 0,2 к.; Д.2 Посещение на библиотека – 0,2 к.; Д.3 Задания за извънаудиторно решаване на задачи – 0,4 к.; Д.6 Обучение чрез електронни версии на курсове – 0,2 к.; Д.7 Подготовка за изпит – 0,4 к.; Д.14 Работа в Интернет – 0,3 к.; Д.15 Домашни работи от различен тип – 0,1к.; Д.16 Реферирание на научна литература – 0,2 к.; Д.23 Консултации с преподавател – 0,2 к.			
Език на който се преподава: български			

Приета на КС на катедра „Мениджмънт“ с Протокол № 4 от 12.04.2016 г.

Ръководител катедра:
/доц.д-р А. Николова /

КОНСПЕКТ

по дисциплината „ЕКОЛОГИЧНИ СТАНДАРТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”
за студентите от маг. програма «Управление на проекти» - дистанционно обучение

1. Основни понятия, свързани със стандартизацията.
2. Същност, методи, принципи и цели на стандартизацията. Равнища на стандартизация.
3. Стандарт – основни функции, видове, прилагане на стандартите, начини за позоваване на стандарт, подготовка на стандарти.
4. Номериране, класификация и идентифициране на стандарти.
5. Международни организации по стандартизация.
6. Европейски организации по стандартизация.
7. Национални организации по стандартизация – български институт по стандартизация (БИС).
8. Европейско техническо законодателство. Европейски директиви. Нов подход.
9. Национално техническо законодателство. Национални стандарти, които въвеждат хармонизирани европейски стандарти.
10. Европейско законодателство в областта на околната среда.
11. Национално законодателство в областта на околната среда.
12. Международни и български стандарти за управление на околната среда.

ЛИТЕРАТУРА:

А. ОСНОВНА

1. Байков, Б. Екология. Нов български университет. София, 2012.
2. Бояджийски, Г., А. Анчев. Управление на околната среда според фамилията стандарти ISO 14000. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
3. Бояджийски, Г., А. Анчев, Д. Василев. Стандартизация и системи за управление. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2007.
4. Далев, П. Европейско и национално законодателство в областта на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
5. Димитрова, И., С. Златанова, Д. Гуленова. Основи на стандартизацията, сертификация, акредитация, нотификация. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
6. Захаринов, Б., Я. Найденов. Екологичен мониторинг. Нов български университет. София, 2015.
7. Златанова, С., Д. Гуленова, И. Димитрова. Международни, европейски и национални органи, свързани със стандартизация, сертификация, акредитация и нотификация. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
8. Стойчев, П., Г. Бояджийски. Мониторинг на околната среда. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
9. Стоянова-Тодорова, И. Екологични стандарти в Европейския съюз. Електронен курс, ТУ-Габрово, 2013.
10. БДС EN 45020:2007 Стандартизация и свързаните с нея дейности. Речник на общите термини.
11. БДС EN ISO 14031:2006 Управление на околната среда. Оценяване на резултатността спрямо околната среда. Указания.
12. БДС EN ISO 14015:2008 Управление на околната среда. Оценяване на околната среда на площадки и на организации.
13. БДС EN ISO 14001:2004 Системи за управление по отношение на околната среда. Изисквания и указания за прилагане.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА

1. Василева, Н. История и развитие на управление на качеството. Стандартизация на управление на качеството. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.

2. **Стойчев, П.** Оценка на въздействието върху околната среда. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
3. **Стойчев, П., П. Далев, Г. Бояджийски.** Управление на отпадъците. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
4. **Темнисков, И.** Национални схеми за управление на околната среда и одитиране и за екомаркировка. Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2004.
5. **БДС ISO 31000:2011** Управление на риска. Принципи и указания.
6. **БДС EN ISO 50001:2011** Системи за управление на енергията. Изисквания с указания за прилагане.

Съставил: .....
/доц. д-р Иванка Стоянова-Тодорова/